

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну
Гетьяна ІВАНІШЕНА

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОЛЬОРОЗНАВСТВО

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво.

Спеціальність – 022 Дизайн.

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський.

Освітньо-професійна програма – Дизайн.

Обсяг дисципліни – 5 кредити ЄКТС, Шифр дисципліни – ОПП.02

Мова навчання – українська.

Статус дисципліни: професійної підготовки.

Форма навчання – денна.

Факультет – технологій і дизайну.

Кафедра – рисунку та проектної графіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Разом	Аудиторні заняття			Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	1	5	150	17	34			99			+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Дизайн» за спеціальністю 022 Дизайн

Програма складена

Підпис автора

старший викладач Антоніна ШЕРСТИНЮК
Ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

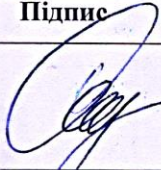
Схвалена на засіданні кафедри дизайну.

Протокол №1 від 29.08.2023 р. Зав. кафедри рисунку та проектної графіки Ігор КОВТУН
Підпис

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій і дизайну.

Голова вченої ради факультету Гетьяна ІВАНІШЕНА
Підпис

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОПП «Дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Технологій і дизайну		Оксана СТРИЖОВА

КОЛЬОРОЗНАВСТВО

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

Зміст навчальної дисципліни: Колір як об'єкт дослідження. Розвиток науки про колір. Фізичні знання про колір. Класифікація кольорів. Основні характеристики кольору. Колірний зір. Змішування кольорів. Сприйняття кольору. Колірна гармонія. Особливості використання у різних народів та у різні епохи. Систематизація кольорів.

Пререквізити: вихідна

Кореквізити: Живопис, Навчальна практика, Комп'ютерна дизайн-графіка, Проектна графіка, Художнє проектування дизайн-об'єктів, Фотографіка.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 17, лабораторні заняття – 34 год, самостійна робота – 99 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції з використанням мультимедійних презентацій; лабораторні заняття (візні заняття, майстер-класи,); самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: захист лабораторних робіт та залікової роботи

Вид семестрового контролю: залік – 1 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Іттен И. Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва / И. Иттен – К.: Изд. Д. Аронов, вид. ArtHuss 2022. – 96 с.
2. Лаптон Е. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи / Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс – К.: Изд. Д. Аронов, вид. ArtHuss 2020. – 96 с.
3. Печенюк Т.В. Кольорознавство: підручник/ Т.В.Печенюк.- К.: Вид-во «Грані - Т» 2010. – 192 с.
4. Практикум основи кольорознавства / Уклад. Л.Р.Стефанишин, Л.К.Поліщук. – Івано-Франківськ, 2006. – 54с.
5. Кольорознавство : навчальний посібник / С.В. Прищенко. 3-тє вид., випр. і доповн. К.:Видавничий дім «Кондор», 2018. 436 с., 32 іл
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладачі: старший викладач кафедри рисунка і проектної графіки Антоніна Шерстинюк

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Кольорознавство» професійної підготовки і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 022 за освітньо-професійною програмою «Дизайн». Вона забезпечує знання теорій кольору у процесі навчання та здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну.

Пререквізити: вихідна

Кореквізити: Живопис, Навчальна практика, Комп'ютерна дизайн-графіка, Проектна графіка, Художнє проектування дизайн-об'єктів, Фотографіка.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

програмні результати навчання. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання механізму використання кольору і виявлення його головних властивостей при створенні художнього образу мистецького твору, дизайн-проекту тощо.

Предмет дисципліни. Живописні техніки та технологій у практичному виконанні творів живопису.

Завдання дисципліни. Формування практичних навичок знань кольору в предметній області та розуміння професійної діяльності. Використання колористичного вирішення майбутнього дизайн-об'єкта. Розроблення кольорових рішень візуальних презентацій та кольорово-фактурних властивостей об'єктів дизайну.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

4 Структура залікового кредиту дисципліни

Назва розділу	Кількість годин, відведених на:		
	Денна форма		
	лекції	лабораторні роботи	СРС
Перший семестр			
Розділ 1. Основи кольорознавства. Фізичні властивості кольору.	4	8	20
Розділ 2. Колірний зір та фізіологічні особливості сприйняття кольорів.	4	8	20
Розділ 3. Контраст та нюанс. Види колірних контрастів та нюансів.	4	8	20
Розділ 4. Гармонійні кольорів. Систематизація кольорів та їх сприйняття різних народів. Асоціація.	5	10	39
Разом за 1 сем.:	17	34	99

5 Програма навчальної дисципліни 5.1 Зміст лекційного курсу*

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
Третій семестр		
1	Вступ. Колір як об'єкт дослідження. Основні терміни і поняття.	2
2	Розвиток науки про колір. Фізичні властивості кольору. Літ.: [1] с. 49-52; [2]	2

	с. 10-14; [4] с. 48-50	
3	Колірний зір. Колір і освітлення. Колір і форма. Колір і фактура. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
4	Фізіологічні особливості сприйняття та психологічний вплив кольорів.	
5	Сприйняття контрасту. Явище контрасту. Види колірних контрастів. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
6	Сприйняття нюансу. Явище нюансу. Види колірних нюансів.	
7	Гармонійні сполучення споріднених та контрастних кольорів. Літ.: [1] с. 94-98; [2] с. 41-47	2
8	Систематизація кольорів та їх сприйняття різних народів. Асоціація. Літ.: [1] с. 99-102; [2] с. 41-47	3
Разом:		17

5.2 Зміст лабораторних занять

Перелік лабораторних занять для студентів денної форми навчання

№ теми	Тема лабораторних занять	Кількість годин
<i>1 семестр</i>		
1	Виконання рівно ступеневого ахроматичного ряду. Літ.: [1] с. 23 ; [3] с. 218–219; [6]	4
2	2. Виконання вправ на види змішування кольорів (оптичне, механічне, лесування). Літ.: [3] с. 218–219; [6]	4
3	Виконання схем основних кольорів і утворення похідних. Виконання колірного кола Й. Ітгена. Літ.: [6], [1] с. 23	4
4	Виконання вправ контрастних гармонійних кольорів Літ.: [1]; [3] с. 218–219	4
5	Виконання вправ основних видів колірних контрастів. Літ.: [3] с. 320	4
6	Виконання вправ споріднено-контрастні гармонії кольорів. Літ.: [6] с. 238; [7] с. 120	4
7	Виконання вправ на змінювання кольору за теплохолодністю теплого кольору. Літ.: [1] с. 23; [3] с. 310	3
8	Виконання вправ на змінювання кольору за теплохолодністю холодного кольору. Літ.: [6] с. 238; [7] с. 120	3
9	Композиція на колірну асоціацію.	4
Разом:		34

У процесі виконання лабораторних робіт з дисципліни студенти набувають практичних навичок, зокрема із: вивчення основних властивостей виразності кольору у дизайні.

Матеріали та приладдя:

ватман, картон, акварельні фарби, гуаш, акрилові фарби. Для залікової роботи полотно на підрамнику або тверда основа (ДВП) відповідно заґрунтована, формат 50х50 см, живописні матеріали фарби (олійні, темперні, акрилові), розчинник, пензлі, мастихіни та інші.

5.2 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів полягає у: систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту лабораторних робіт, підготовці до перегляду.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

№ тижня	Види самостійної роботи	Кількість годин
1 семестр		
1-2	Підготовка до виконання лабораторних завдань 1. Оформлення та підготовка до захисту лабораторної роботи 1	10
3-4	Підготовка до виконання лабораторних завдань 2. Оформлення та підготовка до захисту лабораторної роботи 2.	10
5-6	Підготовка до виконання лабораторних завдань 3. Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 3.	10
7-8	Підготовка до виконання лабораторної роботи 4. Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 4.	10
9-10	Підготовка до виконання лабораторної роботи 5. Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 5.	10
11-12	Підготовка до виконання лабораторної роботи 6. Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 6.	12
13-14	Підготовка до виконання лабораторної роботи 7. Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 7. Підготовка до виконання лабораторної роботи 8.	12
15-16	Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 8. Підготовка до виконання лабораторної роботи 9.	12
17	Оформлення завдань та підготовка до захисту результатів виконання лабораторної роботи 9.	13
Разом:		99

Результатами виконання завдань самостійної роботи є: систематичне підготовка до опрацювання лабораторного матеріалу з відповідних матеріалів, вміння застосовувати знання і здібності у змішуванні фарб; вміння створення кольорових гам; вміння створювати ескізні кольорових пропозиції, варіанти пошуків засобами кольору; завершення лабораторних робіт, підготовці до заліку.

6 Технології та методи навчання

Процес вивчення дисципліни ґрунтується на використанні традиційних навчальних технологій, зокрема: лабораторні заняття (зокрема майстер-класів з використанням методів змішування кольорів), самостійна робота (підготовка до виконання та доопрацювання лабораторних завдань), що мають допомогти студентам оволодіти фаховими знаннями й спеціальною термінологією та набути практичних навичок з основ кольорознавства в дизайні.

Необхідні інструменти, обладнання: мольберти дошки або планшети; акварель; акрилові фарби; акрил; картон; ватман; пензлики.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю є захист результатів виконання лабораторних робіт.

Підсумковим контролем є залік. При виведенні загальної оцінки з дисципліни, враховуються результати поточного контролю та підсумкової залікової роботи.

8 Форми оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти з дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи (лабораторна робота, самостійна робота, залік, іспит) з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється викладачем в електронному журналі обліку успішності.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом позитивно, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінювання знань студентів з навчальної діяльності за дисципліною «Кольорознавство» здійснюється за критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Критерії
Відмінно	Оцінку «відмінно» отримує студент за ґрунтовне і повне опанування змісту навчального матеріалу, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати лабораторні завдання, за якісне виконання та оформлення завдань із дотриманням усіх вимог, на високому професійному рівні, з цікавим вирішенням залікової роботи.
Добре	Оцінку «добре» отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу та свідоме використання практичних знань для вирішення лабораторних завдань, за володіння прийомами і техніками кольорових рішень. Роботи студента з поставленого завдання можуть містити дві-три помилки, або виконані неякісно. Оригінальне рішення залікової роботи.
Задовільно	Оцінку «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання основного учбового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і практичної діяльності за професією та який справляється з виконанням лабораторних завдань, передбачених програмою. Студент набув практичних навички, але допустив помилки. Однак, студент володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути недоліки. Оцінку «задовільно» заслуговує студент за неповне опанування програмного матеріалу, але отримані знання і набуті практичні навички відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
Незадовільно	Оцінка «незадовільно» виставляється, коли студент не може продовжити навчання і передбачає повторне вивчення студентом дисципліни.

Вагові коефіцієнти структурних складових дисципліни «Кольорознавство» визначені залежно від важливості кожного виду навчальної діяльності студента.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота									Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік	
Лабораторні роботи №:									Перегляд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	За рейтингом	
ВК*:									0,6	0,4	0

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Що таке кольорознавство?
2. Які є види змішування кольорів?
3. Які сфери застосування кольорознавство ви знаєте?
4. Що таке колірна система Й. Іттена?
5. Як застосувати систему кола Й. Іттена ви знаєте?
6. Які параметри світла викликають зорові відчуття зміну кольору?
7. Сформулювати методику конструювання колірної кола Й. Іттена.
8. Чи можна назвати колірне коло Іттена логічно об'єктивним законом змішування кольорів?
9. В яких випадках можна застосувати термін «колір»?
10. Назвати кольори ахроматичного ряду.
11. Які кольори хроматичного ряду ви знаєте?
12. Що таке контраст кольорів?
13. Що таке нюанс одного кольору?
14. Що таке нюанс кольорів?
15. Що таке тон і відтінок кольору?
16. Що таке симультанний контраст?
17. Обґрунтувати кількісні і якісні характеристик кола В. Шугаєва.
18. Що таке гармонія кольорів?
19. Які гармонії кольорів ви знаєте?
20. Назвати основні терміни представлення колірної кола.

10 Методичне забезпечення

Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5720>

11 Рекомендована література

Основна

1. Іттен И. Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва / И. Иттен – К.: Изд. Д. Аронов, вид. ArtHuss 2022. – 96 с.

2. Лаптон Е. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи / Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс– К.: Изд. Д. Аронов, вид. ArtHuss 2020. – 96 с.
3. Печенюк Т.В. Кольорознавство: підручник/ Т.В.Печенюк.- К.: Вид-во «Грані - Т» 2010. – 192 с.
4. Практикум основи кольорознавства / Уклад. Л.Р.Стефанишин, Л.К.Поліщук. – Івано-Франківськ, 2006. – 54с.
5. Кольорознавство : навчальний посібник / С.В. Прищенко. 3-тє вид., випр. і доповн. К.:Видавничий дім «Кондор», 2018. 436 с., 32 іл
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Додаткова

1. Шпак В.О. Акварель. Основи живопису Навчальний посібник: АДЕФ-Україна, 2013- 256с.
2. Колір в просторово-предметному середовищі: конспект лекцій для студентів спеціальності 022 Дизайн освітнього рівня бакалавра освітньо-професійних програм: Графічний дизайн, Дизайн середовища, Промисловий дизайн, Дизайн одягу [Електронний ресурс] / [упоряд. Романенко Н. Г.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – 2-ге вид., доп. – Черкаси : ЧДТУ, 2021. – 196 с.

12 Інформаційні ресурси

- 1 Модульне середовище для навчання. <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5720>
- 3 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
- 4 Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.